

ÉLETBE VÁGÓ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

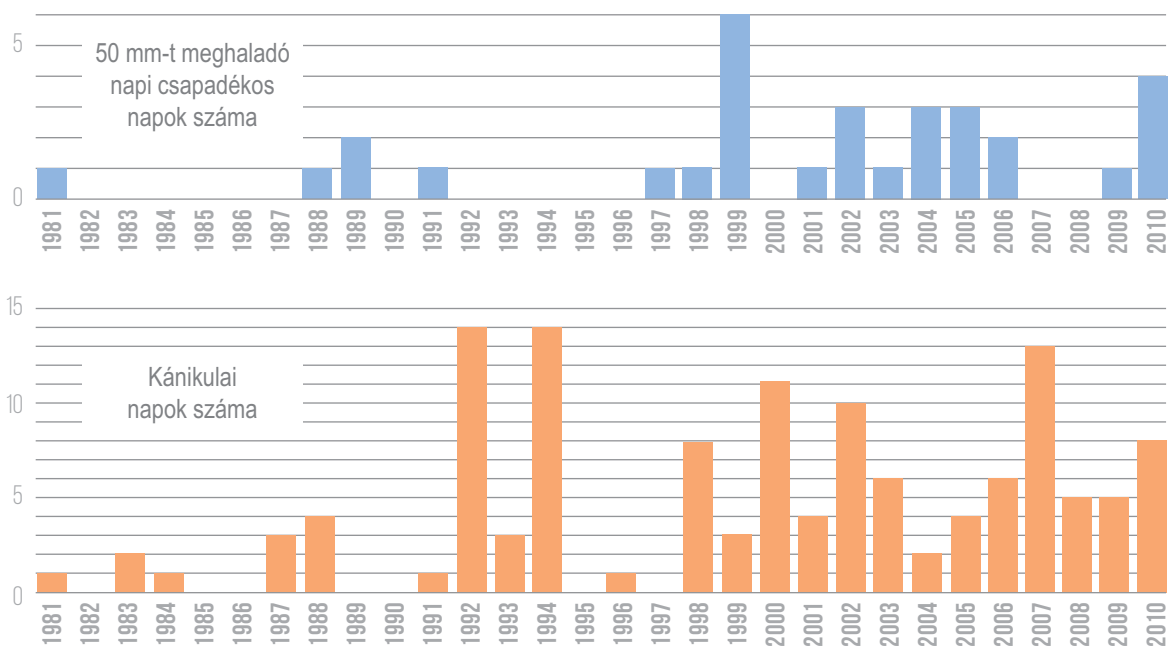
SZÖVEG: RÁZSI ANDRÁS

Ha az éghajlatváltozás kerül szóba, szinte mindig előbukkan valaki, aki elég nagyvonalúan kinyilatkoztatja, hogy a jelenleg nem létezik. Vagy még jobb, amikor azt halljuk: „Én nem hiszek az éghajlatváltozásban!”. Tájékozottabbak tudni vélik, hogy bár van valami változás, de ehhez semmi köze az embernek, viszont az egész egy jó üzlet, és azért találták ki, hogy pénzt keressenek vele. Nincs hát könnyű dolga az éghajlatkutatóknak... Nehéz a félinformációkon alapuló „következtetésekkel” vitázni, főleg úgy, hogy ezek általában pozitívabb képet festenek a jelenről és jövőről, mint a valóság!

V iszonylag kevésbé közismert, hogy a légkört alkotó gázkeverék kémiai értelemben nem stabil. Maga az élet tartja fenn, és ha az megszűnne, a légkör összetétele elég gyorsan a Vénuszéra hasonlítana, amely zömében szén-dioxidból áll... A Föld hőmérsékletéről az üvegházhatás jelensége „gondoskodik”, vagyis a légkörben található egyes nyomgázok (vízgőz, szén-dioxid, metán, dinitrogén-oxid...) a Nap melegét beengedik, a Föld melegének egy részét viszont bent tartják. Ennek köszönhető, hogy a Föld hőmérséklete aránylag meleg, hiszen a jelenség nélkül az átlaghőmérséklet 33 °C-kal lenne hidegebb! A mai

fő probléma, hogy – bár e rendszert igen sok tényező befolyásolja (naptevékenység, vulkánkitörések, a Föld pályaelemei stb.) – az emberi tevékenység miatt a széndioxid-szint emelkedésnek indult, fokozva ezzel az üvegházhatást, vagyis több energia marad a légkörben, ami az éghajlat megváltozásához vezet.

A mi mérsékelt övi éghajlatunkra különösen igaz, hogy ha a befolyásoló tényezők némiképp eltérnek a megszokott csapástól, klímánk még abban a sávban marad, ahol azt megelőzően is volt. Ám innentől jócskán van lehetősége a kilengésekre – mindez pedig az időjárás szélsőséggé válásában ölt testet.

Ha az elmúlt évtizedekre fókuszálva megnézzük a szélsőségek szaporodását, jól látszik mind a hóhullámok, mind pedig az extrém bő csapadék gyakoriságának növekedése.

Emberközpontúan szemlélve mindezt: a nagy kérdés persze leginkább az, hogy milyen következményekkel jár majd ránk nézve e

szélsőségek (hóhullámok, extrém mennyiségű csapadék) sokkoló jelenségein jóval túlmutatva.

A természet nem biztos, hogy olyan gyorsan tud alkalmazkodni a változásokhoz, hogy az számunkra is kedvező, vagy legalábbis kevésbé problémás legyen. Ez újra csak mesterséges beavatkozásokat (pl. új fajok nemesítését, erdőtelepítéseket, folyószabályozást) szül.

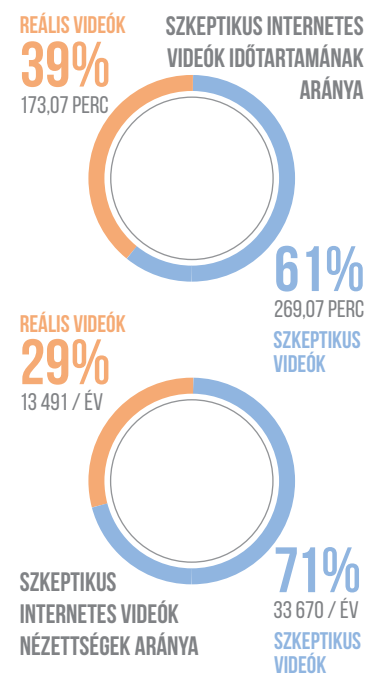
A megváltozott körülmények pedig olyan kórokozókat hozhatnak magukkal, amikkel azelőtt nem kellett számolnunk a növénytermesztésben...

A természet nem biztos, hogy olyan gyorsan tud alkalmazkodni a változásokhoz, hogy az számunkra is kedvező, vagy legalábbis kevésbé problémás legyen.

jelenség? Hiszen a megváltozott éghajlathoz a Földön élő 7,7 milliárdos embertömeg igen nehezen tud alkalmazkodni. Ha csak a saját környezetünkben indulunk ki: átalakul a Kárpát-medence vízjárása, növényzete és talaja is. Átalakulnak, vagy épp visszaszorulhatnak az erdők, de a haszonnövények létfeltételei is megváltoznak. Mindenek pedig nyilvánvaló társadalmi és gazdasági következményei is vannak – a kézenfekvő, időjárási

Egyre közismertebb – ugyanakkor mind közhelyesebb –, hogy a hétköznapi ember feladata e folyamatban az ökológiai lábnyom csökkentése. Ez meg nyilván nem mindig lélekemelő, hiszen jobbára árral szemben kell lépkednünk. Mégis, ha energiatakarékos háztartási eszközöket használunk, ha odafigyelünk az alacsony üzemanyag-fogyasztásra, ha tudatosan vásárolunk, ha kerüljük a túlfogyasztást (élelmiszerből is) – máris sokat tettünk!

Mindezzel szemben azonban – a felelősségvárás és a meglepően piacképes tudományellenesség bűvkörében – kifejezetten erős a félrevezető és valóságtagadó tartalmak jelenléte, és megdöbbentő, hogy lényegesen nagyobb nézettségnek örvendenek, mint a valós információkon alapuló elemzések. De ha már csak annyit megteszünk, hogy utánanézzük a forrásoknak, távol tartjuk magunkat az agymosástól, és pláne nem osztjuk meg a butaságokat, ismét az emberiség érdekében cselekedtünk...

RÁZSI ANDRÁS
METEOROLÓGUS, AZ ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM FIZIKA ÉS ÉLELMISZER-FIZIKA TANSZÉKÉNEK OKTATÓJA

A MEGFIGYELÉS ÚJ DIMENZIÓJA

PULSAR ACCOLADE kétszemes hőkamera

Lásson messzebbre és jobban
A kétszemes megfigyelésnek több előnye is van:

- kevésbé terheli a szemet,
- nagyobb a felismerési távolság
- nem vakítja el a szemet

EJELLATOK.HU
1125 Budapest Nógrádi u.39.
Tel.: (1) 951 6768